

Treindiensten over de HSL

Afspraken over HSL-aanbod

Na het uit dienst nemen van de Fyra V250 in 2013 heeft NS afspraken gemaakt over een alternatief HSL-aanbod. Het aanbod over de HSL is een mix van hogesnelheidstreinen en Intercity's (zonder reservering). Bij het maken van de alternatieve plannen voor de HSL bleek namelijk dat de marktvraag voor hogesnelheidstreinen tussen Nederland en België maximaal zestien treinen per dag is. Uit NS-klantonderzoek bleek dat een (groot) deel van de reizigers wil reizen voor een betaalbare prijs, zonder het betalen van een toeslag en zonder vooraf te hoeven reserveren. Tweederde van alle reizigers die reizen over de HSL doen dit voor binnenlands gebruik (bijvoorbeeld een reis tussen Amsterdam en Rotterdam). Daarnaast is in Nederland het rijtijdsverschil tussen een hogesnelheidstrein en een Intercity (tot 200 km/uur) over de HSL zeer beperkt. Een trein met een maximumsnelheid van 200 kilometer per uur die sneller kan optrekken dan een trein met een maximumsnelheid van 300 kilometer per uur is voor deze afstanden en infrastructuur in Nederland en België een optimum tussen reistijd en prijs. Een trein van 300 kilometer per uur is twee keer zo duur in de aanschaf terwijl de reistijdwinst tussen Amsterdam en Brussel maximaal 5 tot 10 minuten is.

Reizigers tussen Nederland en België kregen door het alternatieve aanbod meer keuze tussen hogesnelheidstreinen en rechtstreekse treinen zonder verplichte reservering en toeslag. Dit laatste was een nadrukkelijke wens van reizigersorganisaties. Dit gold ook voor de intensievere benutting van de HSL door binnenlandse Intercity's van en naar het Hoofdrailnet. Bij het opstellen van het alternatieve aanbod is NS ook partnerships aangegaan met andere vervoerders zoals Thalys en Eurostar om reizigers nog meer keuzemogelijkheden te bieden.

Wat heeft NS de afgelopen jaren gedaan?

NS is direct gestart met het uitvoeren van het alternatieve aanbod. NS bouwde treinen om zodat deze over de HSL kunnen rijden, schafte nieuwe locomotieven aan en startte de aanbesteding voor nieuwe treinen.

De gemaakte afspraken voor de periode 2013 tot en met 2015 zijn conform afspraak gerealiseerd. NS herstelde de Beneluxverbinding en deze rijdt, als Intercity Brussel, weer elk uur tussen Amsterdam en Brussel zonder toeslag en reservering via onder andere Schiphol, Den Haag en Rotterdam. Het aantal hogesnelheidstreinen tussen Nederland en België (Thalys) is verhoogd naar veertien keer per dag. Negen treinen rijden door naar Parijs en twee treinen rijden door naar de nieuwe bestemming Lille. Op de HSL tussen Amsterdam en Rotterdam verdubbelde NS de frequentie van Intercity direct naar elk kwartier een trein. Dit leidde tot een forse groei van reizigers: het aantal reizigers in de IC direct steeg in de eerste helft van 2016 met 18 procent ten opzichte van 2015. Zo benut NS de HSL dus intensief voor reizigers en treinen.

Wat staat er te gebeuren?

De volgende stappen zijn vier nieuwe verbeteringen over de HSL:

1. De Intercity tussen Den Haag, Rotterdam en Eindhoven gaat over de HSL rijden, zodat reizigers tot 11 minuten sneller op hun bestemming zijn.
2. De binnenlandse Intercitytreinen over de HSL worden omgebouwd zodat reizigers fietsen kunnen meenemen over de HSL. Het eerste traject is toegankelijk vanaf januari 2017.
3. De Intercity tussen Amsterdam en Brussel gaat via Breda rijden, waardoor Zuid- en Oost Nederland sneller met België verbonden worden. De reistijd tussen Amsterdam en Brussel wordt met ongeveer een half uur verkort door 12 keer per dag tussen Amsterdam en Rotterdam over de HSL te rijden in plaats van over het conventionele spoor. Beide veranderingen kunnen worden gerealiseerd als Bombardier een update heeft doorgevoerd in de ERTMS-software voor de locomotieven.
4. NS en Eurostar introduceren een rechtstreekse verbinding tussen Amsterdam en Londen. Zodra de Eurostar-trein is toegelaten, nadat onder leiding van Siemens de ERTMS-software wordt aangepast, gaat deze verbinding rijden.

Stap 3 en 4 worden, door genoemde latere software-oplevering, later dan oorspronkelijke planning gerealiseerd.

Prestaties Intercity direct

De Intercity Direct is een populaire trein. De prestaties laten echter nog te wensen over. Begin 2016 is een verbeterprogramma gestart om te uitval te reduceren. NS heeft 450 miljoen euro geïnvesteerd in dit programma. Het verbeterprogramma is recentelijk in opdracht van IenM door een onafhankelijk bureau gereviewed. De review is positief over de opzet en aanpak van het programma. De genomen maatregelen leiden tot een aanzienlijke daling van de uitval van de Intercity direct tot gemiddeld zes procent in de afgelopen maanden. De review stelt vast dat wij in Nederland te maken hebben met een unieke en uitzonderlijk complexe situatie wat betreft het ontwerp van de HSL-infrastructuur zelf en de diverse onderbrekingen door conventionele stukken spoor met transitie in spanning en beveiligingssystemen. Binnen de huidige condities kan volgens de review een niveau van 5 tot 7 procent uitval bereikt worden in een stabiele situatie. NS vindt dat dit geen eindpunt moet zijn en is het eens met de aanbeveling van de review dat fundamentele aanpassingen op de HSL-corridor nodig zijn om de prestaties op een beter niveau te brengen.

Wat heeft NS beloofd in 2013 en wat is er sindsdien gebeurd?

Mijlpaal	Afspraak	Status
2013		
Intercity Direct: Amsterdam – Breda 2 keer per uur	Vanaf start	Conform afspraak
Intercity Brussel 12 keer per dag vanaf Den Haag	Feb 2013	Conform afspraak
Intercity Direct: Amsterdam – Rotterdam extra spitsreinen	Okt 2013	Conform afspraak
Thalys Amsterdam – Brussel 2 keer per dag	Okt 2013	Conform afspraak
Thalys Amsterdam – Brussel naar 3 keer per dag	Drgl 2013	Conform afspraak
2014		
Thalys door naar Lille	April 2014	Conform afspraak
Herstel Intercity Brussel vanaf Amsterdam	Drgl 2015	Conform afspraak
Intercity Brussel elk uur (16 keer per dag)	Drgl 2015	Conform afspraak
2015		
Thalys: frequentieverhoging naar 13 keer per dag	Drgl 2016	9 maanden eerder dan afspraak
Thalys: frequentieverhoging naar 14 keer per dag	Drgl 2016	Conform afspraak
Intercity Direct: frequentieverhoging naar 3x/uur	Najaar 2015	Conform afspraak
Intercity Direct: frequentieverhoging naar 4x/uur	Drgl 2016	Jaar eerder dan afspraak
2016/2017		
Treindienst Den Haag – Eindhoven over HSL: reistijdwinst tot 11 minuten.	Drgl 2017	Start is gefaseerd: in januari en april 2017 om betrouwbare uitvoering te borgen.
Eurostar-verbinding Amsterdam - Londen	Drgl 2017	Startdatum afhankelijk van vertraagde software-levering Siemens en toelating in Nederland en België.
Intercity Amsterdam – Brussel via Breda/HSL	Drgl 2017	Startdatum afhankelijk van vertraagde software-levering Bombardier.